

Posudek školitele na rigorózní práci Mgr. Jitky Zenáhlíkové „Právní a společenské aspekty římského manželství do konce republiky“

Rigorózní práce J. Zenáhlíkové je věnována jednomu ze základních problémů římského soukromého práva, a to římskému manželství. Otázky s ním spojené se přitom netýkají pouze postavení ženy v rámci římské rodiny, tedy práva rodinného, ale mají daleko širší dopad. Promítají se totiž výrazným způsobem rovněž do práva majetkového a setkáváme se tak s nimi v právu obligačním i dědickém, což bylo v práci zohledněno.

Posuzovaná práce (celkem 100 stran vlastního textu) je rozdělena na větších 12 kapitol, které se dále dělí na kratší úseky. Ve dvou úvodních partiích se autorka věnuje zejména průniku náboženských představ do římského manželství a právnímu postavení ženy v rámci římské společnosti. V těchto souvislostech je rovněž pojednáno o institutu poručenství nad ženou.

V dalším textu kombinuje zdařile autorka chronologický způsob řazení výkladu s věcnými aspekty. Ve 3. až 7. kapitole se zabývá jednotlivými „fázemi“ manželství. Začíná zcela logicky zasnoubením, pokračuje přes výklady o manželství jako takovém a jeho druzích, o překážkách manželství až po jeho skončení. Do této partie je zařazena také kapitola ohledně jednoho z klíčových institutů, které se římského manželství týkaly a který určoval jeho právní povahu, a to o způsobech podřízení se manželské moci.

Závěr práce, nikoli ovšem ve smyslu jakéhosi apendixu, ale jedná se o její podstatnou část, tvoří výklady o majetkových aspektech římského manželství. Nacházíme zde proto nejen části věnované dotální problematice, ale také darování mezi manžely a samozřejmě i výklady o úpravě postavení manželky v rámci dědického práva. Samotný závěr pak tvoří dvě kratší kapitolky pojednávající o konkubinátu a kontuberniu.

Práce je doplněna povinným seznamem použité literatury, který obsahuje v podstatě všechny relevantní práce vydané v češtině i ve slovenštině, které se tématu týkají. Zahrnuty jsou zde také slovníky a edice

pramenů, které autorka při vypracování rigorózní práce použila. Navíc je připojena také obrazová příloha.

V posuzované práci se autorka vyvarovala faktických chyb i nepřesných formulací a podala přehledný a jasně strukturovaný výklad o právní úpravě římského manželství od nejstarších dob, až do konce republikánského období. V některých případech však správně poukázala také na další vývojové změny, ať již byly zavedeny Augustovými manželskými zákony, nebo i následnými císařskými nařízeními a dotkla se také základních změn, které se objevily v justiniánském právu.

Práci doprovází obsáhlý poznámkový aparát (235 položek), v němž jsou obsaženy nejen odkazy na literaturu, ale také na relevantní prameny. Způsob citace zcela odpovídá běžné normě používané v právní romanistice.

Protože posuzovaná práce splňuje nejen formální požadavky kladené na rigorózní práce v oboru římské právo, ale jedná se zároveň o práci kvalitní, doporučuji ji k ústní obhajobě.

V Praze 17. 1. 2008

Prof. JUDr. Skřejpek, DrSc.